

Robert Michael Ballantyne

MERCAN ADASI

BİR PASİFİK MASALI

Çeviren: Ezel Turan

üçn**pta**

Ön Söz

Bu kitapta anlattığım nefes kesici maceralar başımdan geçtiğinde henüz bir çocuk sayılırdım. Aklımın her köşesi, şu an, o dönemdeki hislerimle dolu olduğu için kitabımı özellikle ilk gençlik çağındaki okurların beğenisine sunmak istiyorum. Bu sayfalarda gezinirken kıymetli bilgiler edinip çok da keyif almalarını, kendilerine bolca ders çıkarmalarını ve sınırsızca eğlenmelerini bütün kalbimle umut ediyorum.

Söylemek istediğim bir şey daha var: Eğer aranızda, yaşı kaç olursa olsun, hüzünlü ve somurtkan olmaya bayılan, hiç yadırgamadan kendini eğlencenin kollarına bırakamayacak birisi varsa, kitabımı hemen kapatıp bir kenara koymasını hararetle tavsiye ederim. Bu kitap ona uygun değil.

GEZGİN RALPH

1. BÖLÜM

Gezmek, şimdi olduğu gibi hayatım boyunca her zaman, varlığımı aydınlatan, içimi sevinçle dolduran en büyük tutkum oldu. Çocukluğumda, gençliğimde, yetişkinliğimde hep bir gezgin oldum; sadece kendi memleketimin ağaçlı vadilerini, tepelerini de değil üstelik, bu koca dünyayı köşe bucak görmeye hevesli bir gezgin.

Uçsuz bucaksız Atlantik Okyanusu'nun köpük köpük bağrına doğduğum gece, uğultulu bir fırtınanın olduğu vahşi, kapkara bir geceymiş. Babam kaptandı, büyükbabam kaptanmış, büyükbabamın babası deniz piyadesiymiş. Onun babasının ne iş yaptığını kimse kesin olarak bilmesede de annem deniz subayı olduğunu iddia ederdi hep, anne tarafından büyükbabasının da kraliyet donanmasında amiral olduğunu... Kesinlikle şundan emindik, geçmişe doğru izini sürebildiğimiz kadarıyla ailemiz, her zaman o devasa su birikintisi ile yakından bağlantılı olmuştu. Hatta bu durum evimizdeki iki taraf için de geçerliydi, çünkü babam uzun seferlere çıktığında annem de mutlaka onunla birlikte giderdi; bu yüzden hayatının büyük kısmını o da denizde geçirmişti.

Sanırım bana da böylece onlardan gezgin bir ruh miras kalmış oldu. Ben doğduktan hemen sonra, artık yaşlanmış

olan babam denizcilikten emekliye ayrılıp İngiltere'nin batı kıyısındaki bir balıkçı köyünde küçük bir kır evi satın almış; ömrünün sonbaharını, uzun yıllar boyunca yuvası olmuş denizin kıyısında geçirmek için oraya yerleşmiş. Çok geçmeden, sıra bana gelmiş, içimde mesken tutan gezgin ruhum kendini sergilemeye başlamıştı. Bebek bacaklarım güçlenmeye başlar başlamaz tombul dizlerimin üzerinde yürümekten derimin sürtünüp soyulması canımı sıkmaya başlamıştı. Ben de bu yüzden ayağa kalkıp bir yetişkin gibi yürüyebilmek için pek çok girişimde bulundum; ancak bu girişimlerimin tamamı büyük bir şaşkınlık içinde yere sertçe oturup kalmamla sonuçlanıyordu. Bir gün, canım annemin yokluğundan faydalanıp bir kez daha deneyeyim dedim. Büyük bir mutlulukla gerçekten de kapı eşiğine kadar ulaşmayı başardım ama eşiğin üzerinden uçup kapının önündeki çamurlu su birikintisine düştüm. Ah, beni vak vak bağırın ördeklerin arasında, çamurun içinde debelenirken bulan zavallı annemin yaşadığı korkuyu, üzerinden sular damlayan kıyafetlerimi çıkarıp kirlenmiş, küçücük bedenimi yıkarken gösterdiği şefkati daha dün gibi hatırlıyorum, O günden sonra gezintilerim sıklaşmaya, yaşım büyüdükçe de katettiğim mesafeler uzamaya başladı, ta ki mütevazı evimizin etrafındaki ağaçlık alanlarda ve sahilde gitmediğim yer kalmayana dek. Babam beni bir kıyı teknesine miço olarak yazdırıp denize açılmama müsaade edene kadar da rahat duramadım.

Birkaç yılını kendi memleketimin kıyılarını gezip limanlarına uğrayarak mutlu mesut geçti. Göbek adım Ralph'ti, seyahate olan tutkum nedeniyle yol arkadaşlarım buna bir de Gezgin lakabını eklediler. Gerçek adım olmasa da bana başka türlü hiç seslenilmediği için en sonunda Gezgin dendiğinde gerçek

ismimi duyduğumdaki doğallıkla cevap vermeye başladım. Kötü bir isim de olmadığı için kendimi okura Gezgin Ralph olarak tanıtmakta bir sakınca görmüyorum. Gemideki arkadaşlarım iyi huylu, yardımsever insanlardı; gayet iyi anlaşıyorduk. Aslında benimle sık sık dalga geçiyorlardı ama gücendirmeden yapıyorlardı bunu. Birkaç kere “Gezgin Ralph tuhaf, eski moda biri” dediklerine kulak misafiri olmuştum. İtiraf etmeliyim ki bu beni çok şaşırttı ve uzun uzun bu lafin anlamını düşündüm, fakat eski modalığımın nereden kaynaklandığına dair tatmin edici bir sonuca ulaşamadım. Sessiz bir çocuktum, doğru; bana bir şey söylenmedikçe pek konuşmazdım. Üstelik, bana açıkladıkları zaman bile arkadaşlarımla şakalarını hiç anlayamazdım. Bu anlayış kıtlığım beni çok üzüyordu fakat durumu telafi etmeye çalışıyor, anlayamadığım bir şakaya güldüklerini fark edince hemen gülümseyip ben de eğleniyormuş gibi yapıyordum. Neyin ne sebeple meydana geldiğini araştırmaya da çok düşkündüm; zihnim böyle düşüncelerle meşgulken de sıklıkla dalgın olurdu. Fakat bütün bunlar bana son derece doğal geliyordu ve benim için “eski moda biri” demelerinin sebebini hiçbir şekilde anlayamıyordum.

Kıyı ticareti yaparken, dünyanın dört bir yanına seyahat etmiş pek çok denizciyle karşılaştım; artık rahatlıkla itiraf edebilirim, onlar yabancı diyarlardaki çılgın maceralarını anlatırken kalbim hevesle coşuyordu. Atlattıkları korkunç fırtınalar, kurtuldukları büyük tehlikeler, hem karada hem denizde rastladıkları muhteşem yaratıklar, gidip gördükleri bambaşka diyarlar ve insanlar... Fakat bana anlattıkları o yerlerden hiçbiri, güney denizlerindeki mercan adaları kadar beni büyülememişti. Mercan böceği adındaki minicik bir canlının yarattığı bin-

lerce güzel, verimli adayı anlattılar bana. O adalarda neredeyse yıl boyu yaz yaşanıyordu söylediklerine göre, ağaçlar dört mevsim bereketli meyvelerle doluydu, hava hemen her gün güzeldi, fakat ne acayıptır ki, Hristiyanlığı kabul etmiş adalardakiler dışında kalan insanlar medeniyetten yoksun ilkellerdi. Bu heyecan verici hikâyeler beni o kadar çok etkilemişti ki on beş yaşıma girince güney denizlerine doğru bir yolculuk yapmaya karar verdim.

Gitmeme izin vermeleri için canım annemi, babamı ikna etme konusunda ilk başta sıkıntı çekmedim değil; fakat babama, “Kıyı ticareti yapmaktan öteye geçmeseydin, bu kadar büyük bir kaptan olamazdın,” deyince, haklı olduğumu anlayıp gitmeme izin verdi. Babamın kararının kesin olduğunu görünce annem de isteğime daha fazla karşı çıkamadı. “Ah, Ralph,” dedi bana vedalaştığımız gün, “Sevgili oğlum, bize hemen geri dön; artık yaşılanıyoruz, Ralph, fazla ömrümüz kalmamış olabilir.”

Canım annemden, babamdan ayrılmadan önce olan biten her şeyi bütün ayrıntılarıyla anlatarak okuyucumun vaktini almayacağım. Şu kadarını söylemek yeterli olacaktır, babam beni denizcilik yıllarından eski bir arkadaşının yanına verdi. Bir tüccar da olan kaptan, kendisine ait “Ok” ismindeki gemiyle tam da o sıralar güney denizlerine yelken açmak üzereydi. Annem benim için dualar okuyup yanıma küçük bir Kutsal Kitap verdi. Benden son isteği de her gün aksatmadan kitaptan bir bölüm okuyup dua etmem oldu. Gözlerimde yaşlarla, mutlaka yapacağımı söyleyerek anneme söz verdim. Hemen ardından, büyük, güzel bir gemi olan Ok’un güvertesine adım atıp Pasifik Okyanusu’ndaki adalara doğru yelken açtım.

2. Bölüm

Gemimizin kendini esintiye bırakıp güneye doğru yelken açtığı gün, havanın pırıl pırıl olduğu, sıcak, güzel bir gündü. Denizcilerin halatları çekip demir alırkenki şenlikli korosunu dinlerken, ah, kalbim mutluluktan yerinden fırlayacak gibiydi. Kaptan bağırarak komutlar veriyor, adamları emirlerine uyabilmek için koşuşturuyordu, asil gemimiz rüzgâr yönünde eğilmişti ve kıyı yavaş yavaş görüş alanımdan silinirken ben de durmuş, bütün bunların muhteşem bir rüya olduğu hissiyle olanı biteni seyrediyordum.

Kısa denizcilik kariyerimde o zamana kadar gördüğüm her şeyden farklı olmasıyla dikkatimi çeken ilk şey, demirin güverteye çekilmesi, halatlarla sıkı sıkıya bağlanmasıydı. Sanki o an karaya sonsuza dek veda etmiştik ve demire bir daha hiç ihtiyacımız olmayacaktı.

Demirin yerine koyulması tamamlanınca çıpanın tırnağına bir şaplak atarken “İşte oldu küçük hanım,” diye bağırды geniş omuzlu bir denizci. “İşte oldu küçük hanım, sen şimdi güzelce uyu, çünkü çok uzun süre dipteki o çamura bir öpücük vermeni istemeyeceğiz senden!”

Gerçekten de öyle oldu. O çıpa günler boyunca bir daha

çamuru hiç öpmedi. En sonunda öptüğünde de bu son öpücüğü olacaktı!

Gemide çok sayıda genç vardı fakat ben özellikle ikisini çok sevmiştim. Jack Martin on sekiz yaşında, uzun boylu, geniş omuzlu, dalyan gibi bir delikanlıydı, yakışıklı, güler yüzlüydü. İyi bir eğitim almıştı, zeki ve samimiydi. Sessiz sakin bir insan olsa da harekete geçmesi gerekince aslan kesiliyordu. Jack'i sevmeyen yoktu, o ise bana ayrı bir yakınlık gösteriyordu. Diğer arkadaşım ise Peterkin Gay'di. Aşağı yukarı on dört yaşında, ufak tefek, telaşlı ve komik bir çocuk olan Peterkin'in yaramazlığı da aşikârdı. Fakat onunki tatlı yaramazlıklardandı, öyle olmasa bu kadar çok sevilmesi mümkün değildi zaten.

"Selam delikanlı!" diye seslenmişti bana Jack Martin, omzuma bir şaplak atarak. Gemiye bindiğim ilk gündü. "Aşağıya gel de sana yatağını göstereyim. Bundan sonra aynı karavandan yiyeceğiz. Sanırım iyi arkadaş olur bizden, tipini sevdim."

Haklıydı. O, ben ve Peterkin daha sonraları, fırtınalı dalgalarda birlikte sallanırken, en iyi, en yakın dostlar olduk.

Yolculuğumuzun ilk kısmıyla ilgili fazla bir şey anlatmaya gerek yok. Hava bazen sert, bazen sakin oluyordu; olağandı bu. Suda pek çok değişik balık görüyorduk bir de. Bir keresinde sudan dışarıya fırlayıp yüzeyin iki karış üstünde havada süzülen bir uçan balık sürüsü gördüğümde sevinçten deliye döndüm. Peşlerinden onları yemek isteyen yunuslar geliyordu. Uçan balıklardan biri can havliyle gemiye doğru sıçradı, armaya çarpıp güverteye düştü. Gördük ki kanat sandığımız aslında sadece uzun yüzgeçlermiş; bir sıçrayışta fazla uzağa uçamıyor, asla kuşlar gibi havaya yükselemiyor, sadece suyun yüzeyinde

kayıyorlardı. Jack'le birlikte o akşam yemekte lezzetli de olduklarını keşfettik.

Amerika'nın en güneyindeki Horn Burnu'na yaklaştığımızda hava çok soğumuş, rüzgârın şiddeti artmış; denizciler de birbirlerine o dehşet verici burunda yaşadıkları şiddetli fırtınalar, büyük tehlikelerle ilgili hikâyelerini anlatmaya başlamışlardı.

“Horn Burnu,” diye lafa girdi biri, “şimdiye kadar çift sefer yaptığım en korkunç burundur. Etrafından iki kere geçtim gemiyle, ikisinde de sular gemiyi neredeyse püskürtecekti.”

“Ben de onun etrafından bir kere geçtim,” dedi bir başkası, “o seferde de yelkenlerimiz parçalandı, makaranın içinde halatlar dondu, çalışmadı, kaybolduk kaldık.”

“Ben de oradan beş kez geçtim,” diye bağırdı bir üçüncü, “hepsi birbirinden beterti. Fırtınalar da nasıl korkunçtu!”

“Ben bir kere bile geçmedim,” diye bağırdı Peterkin, hınzırca göz kırparak, “ve o geçmediğim bir seferde de içim dışıma çıkmıştı!”

Bütün bu konuşmalara rağmen, herkeste korku uyandıran o burundan geçtiğimizde hava pek bozmamıştı. Takip eden birkaç hafta boyunca da Pasifik Okyanusu üzerinde sıcak bir tropik rüzgârın önüne katılıp sakın sakın ilerledik. Yolculuğumuz işte böyle devam ediyordu; bazen bize hız katan rüzgârın önünde neşeyle sıçrayarak, bazen cam gibi dalgaların üstünde huzurla süzülürken derinlerin sıra dışı sahiplerini avlayarak... Gemidekiler onlara pek dikkat etmese de o canlıların tamamı bana çok değişik, ilginç ve mucizevi geliyordu.

En sonunda Pasifik'teki mercan adalarına ulaştık. Adalardan birinin yanından şans eseri geçerken gördüklerimin içim-

de uyandırdığı heyecanı asla unutamam. Güneşin altında el değmemiş, bembeyaz, baş döndüren kumsallar, yemyeşil palmyeler parıldıyordu, her şey o kadar güzeldi ki... Biz üç arkadaş sık sık o adalardan birinde karaya çıkma hayali kuruyorduk. Orada sonsuz mutluluğa ulaşacağımızdan hiç şüphemiz yoktu! Hayalimiz beklenenden daha erken gerçek oldu.

Tropik bölgelere girişimizin üzerinden çok geçmemiştik ki bir gece gemimizin üzerinde felaket bir fırtına koştuk. Rüzgârın ilk darbesiyle direklerimizden ikisi uçtu, geriye sadece pruva direği sağlam kaldı. O direğe bile gerek kalmamıştı aslında, çünkü üzerine yelkenin bir parçasını dahi çekmeye cesaretimiz yoktu. Beş gün boyunca fırtına bütün hiddetiyle devam etti. Bir tane küçük filika haricinde güvertedeki her şey denize sürüklenmişti. Dümenci uçmamak için kendini dümen dolabına bağladı. Kaybolduğumuzdan emindik. Kaptan, rotamızın çok dışına sürüklendiğimiz için nerede olduğumuza dair hiçbir fikri olmadığını söyledi. En çok da Pasifik'te bolca bulunan tehlikeli mercan kayalıklarının arasına düşmekten korkuyorduk. Fırtınanın altıncı gününde şafak vakti, ileride kara görüldü. Etrafı, dalgaların öfkeyle vurduğu mercan kayalıklarıyla kaplı bir adaydı. Kayalıkların iç kısmında sular sakin ancak oraya açılan sadece dar bir geçit görebiliyorduk. O geçide doğru dümen kırdık ama biz daha oraya varamadan devasa bir dalga gemiye kış tarafından vurdu, dümeni paramparça edip bizi dalgaların ve rüzgârın merhametine bıraktı.

“Başka şansımız kalmadı, gençler,” dedi kaptan adamlarına, “filikayı indirmeye hazırlanın. Yarım saate varmadan şu kayalıklara ulaşırız.”

Adamlar kendilerine emredileni ölüm sessizliği içinde yap-

tılar, çünkü biliyorlardı ki böyle bir denizde bu kadar küçük bir filika ile hayatta kalma şansları pek yoktu.

Büyük bir ciddiyetle, “Gelin, çocuklar,” dedi Jack Martin bana ve Peterkin’e. Biz o sırada kış güvertesinde kaderimize boyun eğmiş bekliyorduk. “Haydi gelin, biz üçümüz birbirimizden ayrılmayalım. Şu küçücük filikanın, üzerinde bu kadar çok adamla kıyıya ulaşması imkânsız, siz de görüyorsunuz. Alabora olacağı kesin. Bu yüzden, filikadan ziyade kendimi büyük bir küreğe teslim etme niyetindeyim. Dürbünle bakınca gördüğüm kadarıyla kayalıkların ucunda, dalgaların, içrideki durgun sulara çarpıp kırıldığı bir yer var. Gemi o uç kısma vuracak. Yani, dev dalgaların üzerinden geçene kadar küreğe tutunmayı başarırırsak eğer, bir ihtimal kıyıya ulaşma şansımız olabilir. Ne dersiniz? Benimle misiniz?”

Jack’in önerisini seve seve kabul ettik çünkü bize güven vermişti; yine de sesindeki üzüntüden anlamıştım, onun da pek umudu yoktu aslında. Kayalıklara sanki öfkeden kuduru-yormuş gibi şiddetle vurup fokurdayan beyaz dalgalara bakınca ölümle aramızda sadece bir adımlık mesafe kaldığını zaten ben de hissetmiştim. İçimde, yüreğim karanlık sulara gömüldü; fakat tam o an aklıma sevgili annem geldi, bana söylediği son sözlerden birkaçını hatırladım. “Ralph, canım evladım, tehlike anı gelip çattığında dua etmeyi asla unutma.” Böylece dua ederken o andan sonra benim de düşüncelerim biraz huzur buldu.

Gemi artık kayalıklara çok yaklaşmıştı. Mürettebat filikayı hazır etmiş, kaptan da yanlarında durmuş emirler veriyordu ki dev gibi bir dalga üzerimize doğru geldi. Biz üçümüz küreğimize tutunmak için geminin baş kısmına koşturduk ama

tam varmak üzereyken dalga şimşek gibi bir çatırtıyla güverteye vurdu. Geminin kayalıklara çarpmasıyla aynı anda pruva direği güverteye yakın bir yerinden kırılıp devrildi, filikayı ve adamları da yanında sürükledi. Bizim kürek kopan parçaların arasına takılmıştı. Jack küreği kurtarabilmek için eline bir balta aldı fakat geminin hareketinden dolayı halatı ıskalayıp baltayı küreğe geçirdi. Küreği takıldığı yerden kurtarıp çıkarana ise yine bir başka dalga oldu. Üçümüz birden küreğe tutunduk ve bir anda delirmiş suların içinde batmamaya çalışırken bulduk kendimizi. Gördüğüm son şey fırl fırl dönen filika ve köpüren dalgalara gömülen denizciler oldu. Sonra bilincimi kaybetmişim.

Kendime geldiğimde tepemde asılı duran bir kayanın gölgesinde, yumuşak otların üzerinde yatıyordum. Peterkin yanımda diz çökmüş şefkatle şakaklarımı yıkıyor, alnımdaki yaradan süzülen kanı durdurmaya çalışıyordu.